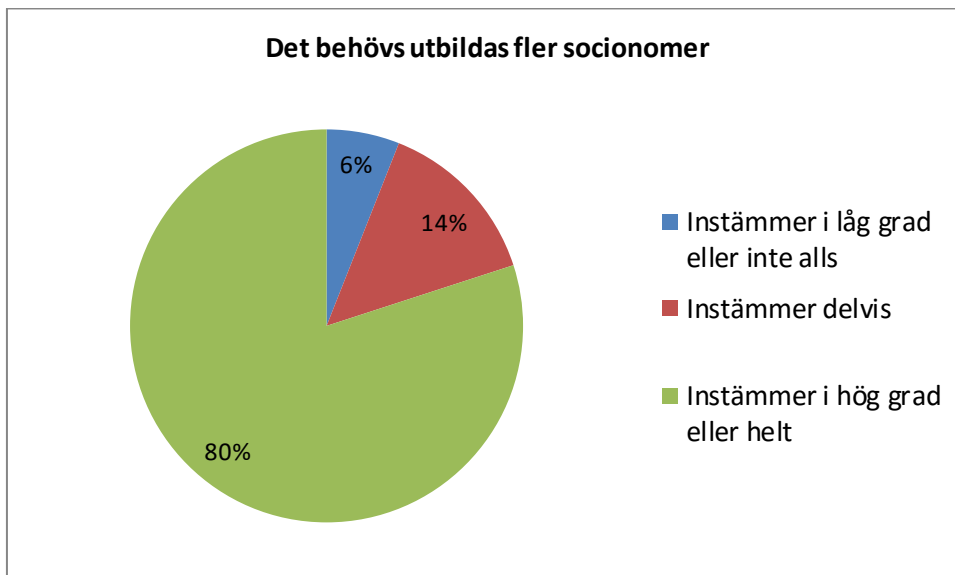

Fler utbildningsplatser till socionom – även på distans

Bland Sveriges socialchefer finns en stor enighet av behovet av att öka antalet på socionomprogrammen. Det visar en undersökning som Vision har gjort. Dessa chefer efterlyser också ökade möjligheter för personer att utbilda sig till socionom på distans.

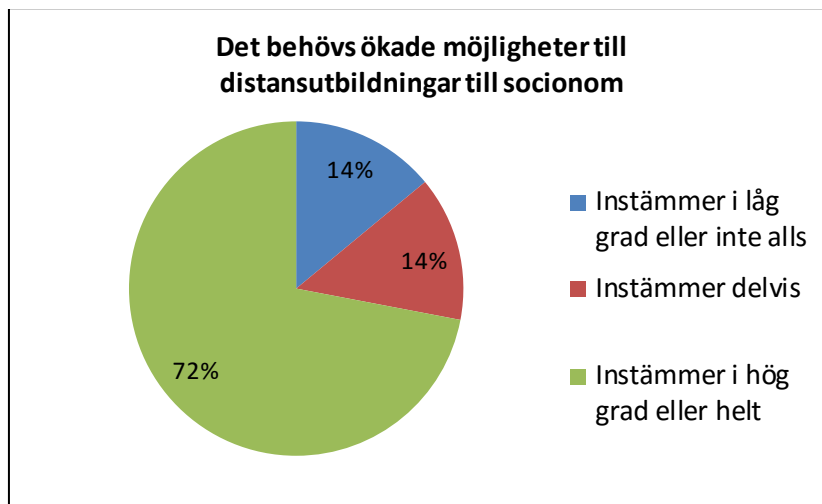
Personalsituationen är turbulent inom socialtjänsten i många kommuner. Personalomsättningen är hög. Alltför få söker utlysta tjänster. Enligt Arbetsförmedlingen har över 17000 lediga platser som socialsekreterare nyanmälts under det senaste året (se tabell nedan)

Vision följt upp i vilken utsträckning socialcheferna anser att det behöver utbildas fler socionomer för att klara verksamhetens rekryteringsbehov.

Fyra av fem socialchefer (80 procent) instämmer i hög grad eller helt att socionomprogrammen behöver utbilda fler socionomer.

Närmare tre av fyra av landets socialchefer (72 procent) anser också att det behövs ökade möjligheter för människor att kunna utbilda sig till socionom på distans. På denna fråga finns en tendens till socialchefer som verkar i små kommuner (under 10 000 invånare), svarar att de instämmer i högre grad jämfört med dem som verkar i större kommuner.

Visions ställningstaganden

Tillräcklig och stabil bemanning är en grundläggande förutsättning för att socialtjänsten ska klara att upprätthålla kvalitén för de som söker socialtjänstens stöd. Vision menar att den permanenta bemanningen måste vara tillräcklig för att klara såväl den ordinarie verksamheten som tillfälliga arbetstoppar, vakanser och annan frånvaro. I dagsläget är egen eller kollegors frånvaro förknippat med stress. Det är en orsak till de höga sjuktagen inom socialtjänsten. Ytterst drabbar den turbulenta situationen de människor som söker stöd från socialtjänsten.

Vision ställer sig bakom socialchefernas önskan att fler ska få möjlighet att utbilda sig till socionom – även på distans.

Enligt Universitet och högskolerådet var det drygt 8000 personer som sökte socionomprogrammet som förstahandsval till hösterminen, 2017. Strax över 2000 blir antagna.

Behovet att rekrytera socionomer till socialtjänsten och andra verksamheter är och kommer fortsatt att vara stort. Socionom är en bred och generell utbildning som ska täcka behovet inom många verksamhetsområden. Myndighetsutövning inom socialtjänst är ett stort verksamhetsområde. Chefstjänster inom äldreomsorgen ett annat. Till exempel visar Visions rapport *Chefers förutsättningar är avgörande för en hållbar välfärd* (2017), att andelen chefer inom till exempel äldreomsorgen skulle behöva öka radikalt för att dessa ska kunna utöva ett närvarande ledarskap med ett rimligt antal medarbetare.

Inför Budgetpropositionen 2018 annonserade regeringen nyligen en satsning på totalt 18 000 utbildningsplatser. Regeringen menar att dessa ska gå till så kallade "samhällsviktiga högskoleutbildningar". Vision tar för självklart att socionom tillhör dessa. Vision menar att regeringen nu måste säkerställa att en del av denna nya satsning går till att utbilda fler socionomer.

Om Visions socialchefsenkät

Vision gör årligen en undersökning bland landet socialchefer, eller motsvarande förvaltningschef, i syfte att följa upp förutsättningarna för landet socialtjänst och villkoren för denna chefsgrupp. Årets undersökning genomfördes under maj 2017. Totalt sändes enkäten ut till 389 personer och svarsfrekvensen är 55 procent. Rapporten presenteras i sin helhet måndagen den 25 september.

Konsekvenser av instabil bemanning

Från Visions rapport *Hur får vi balans mellan krav och resurser?* (mars 2017)

I anmärkningsvärt många inspektionsmeddelanden, påtalar Arbetsmiljöverket att personalomsättningen i socialtjänsten har varit hög under de senaste åren. Det förekommer att arbetsgrupper i praktiken aldrig är fulltaliga, eftersom folk slutar eller blir sjukskrivna och arbetsgivaren hinner inte rekrytera i takt med det. Samtidigt är många arbetsgivare väl medvetna om den utmanande personalsituationen och arbetar för god framförhållning. Trots att de bedriver ett aktivt rekryteringsarbete är det svårt att värva socionomer. Andra arbetsplatser konkurrerar om arbetskraften. Vissa arbetsgivare förstärker arbetsgrupper med konsulter eller med administratör.

Arbetsmiljöverket beskriver att hög personalomsättning får flera och genomgripande konsekvenser för arbetsplatsen:

- Arbetsbelastningen ökar för de som stannar kvar. De får bland annat överta andras ärenden samtidigt som de har kvar alla sina egna.
- Oron ökar bland arbetstagarna för hur den egna arbetsbördan påverkas när kollegor försvinner, ibland utan att någon ny personal tillkommer.
- Situationen blir mentalt jobbig för den befintliga personalen som förlorar många kollegor. Enheten tappar erfarenhet. Många gånger blir det klienten som får informera den nya utredaren om väsentliga delar i ärendet.
- Det blir glapp i bemanningen när tjänster ska tillsättas. Vid glapp i anställningar och bristande rutiner för överlämning av ärenden, förloras kunskap som gör hanteringen rättsosäker eller skapar merarbete för den nya handläggaren.
- Nyrekryterade slutar inom kort tid till följd av den höga arbetsbelastningen och den röriga situationen.
- Andra avdelningar påverkas negativt när det är stor personalomsättning i en verksamhet. De får täcka upp med arbetsuppgifter som riskerar att inte bli utförda eller att bistå med personal. Är det hög personalomsättning på en enhet så smittar det lätt av sig på andra.

Kontaktpersoner

Veronica Magnusson, förbundsordförande veronica.magnusson@vision.se, Tel: 08 789 63 19

Kristina Folkesson, Socialpolitisk strateg kristina.folkesson@vision.se, Tel: 072 214 95 80

Maria Martinsson, Pressekreterare, maria.martinsson@vision.se Tel: 070 655 50 48

Uppgifter från Arbetsförmedlingen: Nyanmällda lediga platser med mer än tio dagars varaktighet

SSYK2012 2661 Socialsekreterare														
Län	2016-07	2016-08	2016-09	2016-10	2016-11	2016-12	2017-01	2017-02	2017-03	2017-04	2017-05	2017-06	2017-07	Totalsumma
Blekinge län	25	9	18	8	13	22	35	17	22	20	22	20	4	235
Dalarnas län	39	86	52	138	84	67	59	49	68	57	49	25	29	802
Gotlands län	2	1	9	2	7	5	3	2	2	6	3	4	1	47
Gävleborgs län	21	26	33	33	37	30	52	49	40	43	40	24	25	453
Hallands län	74	24	28	25	21	33	45	43	34	29	39	40	17	452
Jämtlands län	14	8	7	20	7	21	27	19	27	13	15	20	9	207
Jönköpings län	36	26	41	33	72	61	56	76	55	49	50	44	31	630
Kalmar län	15	18	33	22	29	27	20	30	35	26	17	16	10	298
Kronobergs län	15	30	20	27	17	24	28	31	43	24	24	12	9	304
Norrbottnens län	64	91	13	57	49	95	115	59	33	19	14	11	12	632
Skåne län	204	112	122	123	150	177	228	251	163	113	121	126	97	1987
Stockholms län	218	340	338	301	261	277	297	286	338	219	244	177	168	3464
Södermanlands län	42	22	49	31	44	31	31	45	39	30	20	21	20	425
Uppsala län	29	28	40	22	32	34	54	58	35	35	47	19	23	456
Värmlands län	24	24	21	21	35	28	25	35	26	34	18	19	14	324
Västerbottens län	28	103	34	98	24	91	110	84	52	21	41	19	15	720
Västernorrlands län	18	19	22	21	23	28	49	31	49	29	34	12	13	348
Västmanlands län	17	48	25	40	54	32	45	40	47	19	28	11	11	417
Västra Götalands län	220	273	488	414	324	305	406	410	277	147	260	238	158	3920
Örebro län	28	28	64	28	54	32	74	36	40	19	34	31	14	482
Östergötlands län	38	40	36	54	35	76	39	47	41	56	34	30	15	541
Uppgift saknas	3	5	13	5	3	3	6	14	7	4	4	14		81
Totalsumma	1174	1361	1506	1523	1375	1499	1804	1712	1473	1012	1158	933	695	17225